

Писанко А. О., слухач магістратури
Інституту кримінально-виконавчої служби
Науковий керівник: Нескороджена Л.Л.,
кандидат юридичних наук, доцент

Проблеми реалізації засудженими цивільних прав

Кримінально-виконавчий кодекс України, а саме стаття 7 зазначає, що держава поважає і охороняє права, свободи і законні інтереси засуджених, забезпечує необхідні умови для їх виправлення і ресоціалізації, соціальну і правову захищеність та їх особисту безпеку. Засуджені користуються всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, визначених законами України [1].

Таким чином, засуджені, відбуваючи покарання у місцях позбавлення волі, є суб'єктом як конституційних, так й інших закріплених законодавчими актами правовідносин, зокрема, цивільно-правових. З цивільно-правового погляду засуджені усе ще є правоздатними суб'єктами майнових відносин, хоч їх цивільно-правовий статус зазнає змін.

Зазначимо, що чинне кримінально-виконавче законодавство не забезпечує достатньою мірою потреб практики щодо реалізації засудженими своїх цивільних прав. Не всі елементи цивільно-правового статусу засуджених досліджені та проаналізовані в юридичній літературі.

На даний час засуджені мають багато прав і обов'язків, але вони мають загальний характер, а не конкретний, тому адміністрація кримінально-виконавчої установи постійно стикається з цими проблемами, вона не знає як поступити в тій чи іншій ситуації, тобто недостатня теоретична розробка проблем цивільно-правового статусу засуджених є однією з причин того, що в чинному кримінально-виконавчому законодавстві та відомчих нормативних

актах цивільні права засуджених формулюються нечітко; права засуджених визначаються так, що їх реалізація інколи ставиться в залежність від розсуду адміністрації.

Також варто зазначити, що Україна не стоїть на місці, щодо розвитку прав і обов'язків засуджених, так наприклад: Кабінет Міністрів пропонує модернізувати Державну кримінально-виконавчу службу та привести до 2017 року умови тримання засуджених в Україні до європейських стандартів. Відповідну Державну цільову програму реформування Державної кримінально-виконавчої служби України на 2013-2017 роки, розроблену Міністерством юстиції спільно з Державною пенітенціарною службою, Кабінет Міністрів ухвалив 29 квітня на своєму засіданні. Основною метою Програми є вдосконалення діяльності кримінально-виконавчої служби щодо дотримання прав і свобод людини, приведення умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту, до європейських стандартів, створення умов для виправлення та ресоціалізації засуджених, здобуття ними освіти і набуття професії [2].

Але для вирішення проблем цього не достатньо, тому що потрібно спиратися не тільки на європейські стандарти, а й на Цивільний кодекс України. Потрібно в Кримінально-виконавчому кодексі України чітко прописати порядок реалізації цивільних прав засудженими, щоб адміністрація установи не переглядала всю законодавчу базу для вирішення питання і не діяла на свій розсуд, а спиралася б тільки на Кримінально - виконавчий кодекс України.

З вищевикладеного можемо зазначити, що цивільно-правовий статус засуджених до позбавлення волі визначається їх правовим статусом як суб'єктів кримінально-виконавчих правовідносин, що суттєво впливає на фактичне застосування норм інших галузей права.

Список використаних джерел

1. Кримінально-виконавчий кодекс України: Кодекс від 11.07.2003 № 1129-IV // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
2. До 2017 року умови тримання засуджених в Україні будуть приведені до європейських стандартів [Електронний ресурс] // [Бюлетень Міністерства юстиції України](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bmj_u_2013_5_3_0.pdf). - 2013. - № 5. - С. 149. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bmj_u_2013_5_3_0.pdf.
3. Кримінально-виконавче право України: (Загальна та Особлива К82 частини): Навч. посіб. / О. М. Джу́жа, С. Я. Фаренюк, В. О. Корчинський та ін.; За заг. ред. О. М. Джу́жи. — 2-е вид., перероб. та допов. — К.: Юрінком Інтер, 2002. — 448 с.